

Yan sanayiciler de krizi aşmak için “yol gösterici stratejik plan” öneriyor

Son yarım yüzyılda verilen teşviklerin de etkisiyle tekstil ve hazır giyimde ciddi üretim kapasitesi oluştu; ancak büyümenin stratejik bir plan çerçevesinde yapılmaması gereksiz yığılma, anlamsız rekabet ve ülke kaynaklarının heba edilmesi sonucunu doğurdu.

Moda ve Hazır Giyim Federasyonu (MHGF) ile EKONOMİ Gazetesi'nin işbirliğiyle düzenlenen, Konfeksiyon Yan Sanayiciler Derneği (KYSD) ev sahipliğinde gerçekleşen çalıştayda üreticiler kapsamlı durum değerlendirmesi yaptı. Çalıştayda KYSD Başkanı Muharrem Özgelik, İSO 15. Grup Meslek Komitesi Başkanı İsmail Mecidi, İSO 15. Grup Meslek Komitesi Üyesi Osman Salt Günteki, İSO 15. Grup Meslek Komitesi Üyesi Yazar Sertkaya ve KYSD Üyesi Muharrem Erdoğan'ın görüşlerini aldık; değerlendirmelerini özetleyerek paylaşıyoruz.

HATA ANALİZLERİYLE TEKRARININ KAÇINILMALI
Dr. Murat Özpehlivan (KYSD Yn. Krl. Bşk.) - Ülkemizde uygulanan ekonomi politikalarının faiz, döviz ve enflasyon üzerinden bizlere yansyan etkileri son derece önemlidir. Sanayiciler olarak bu zor koşullara rağmen sektörel ve işletme bazında sürdürülebilirliğini sağlama gayreti içerisindeyiz. En azından bugünkü koşulları atlama ve eldeki değerleri koruma çabasını sürdürüyoruz. Tekstil ve hazır giyimde tedarik zincirinin son halkasını oluşturan konfeksiyon yan sanayi sektörü, bu özelliği nedeniyle hem yerel hem de küresel ölçekte stratejik öneme sahiptir. Ancak sektörümüzde “Çin faktörü” başta olmak üzere diğer rakip ülkelerdeki gelişmelerin ve bizlere yansyan yerlerinin de dikkate alınması gerekmektedir. Özellikle öle olarak ithalat konusunda hoyrat davranma lüksümüzün olmadığını bilmeliyiz.

Makro ve mikro düzeyde doğrudan bizlere yansyan hataları düğün biçimde analiz ederken ve ne-relerde yanlış yönlendirmeler yapıldığını netleştirilebilir ancak geleceğe yönelik yol haritamızda aynı hataların tekrarlanmasının önüne geçebiliriz. İşletmeler açısından gelişme ve hatta mevcudî koruma adına yalnızca öz kaynaklar hiçbir zaman yeterli olmaz; sermayenin maliyeti ve erişilebilirliği konusunda da kolaylaştırıcı ve destekleyici bir etkileşim ortamına ihtiyacı vardır.

Bizler bugünü kurtarma gayretinde ve mücadelesi içerisindeyken ne-yazık ki geleceğimizi ve on yıllar sonrasına nasıl bir sektör taşıyacağımızı gerektirir. Bizler küçülmüş, azalıyor, sürekli kan kaybediyoruz. Acil finansal, ekonomik ve yapısal önlemler almazsak geriye dönüşü imkansız kayıplar yaşayabiliriz.

Özetle, işletmelerin öle, teknoloji ve yönetim kalitesi gibi kendileri iç dinamiklerine odaklanmaları için doğru gereğidir. Bunun yanı sıra makroekonomik istikrarın sağlanması, üretim alanlarının gelişimini teşvik edecek bir yapı oluşturulmalıdır. Vergi ve diğer düzenlemelerde ise sektörün, rakip ülkelerle kıyasla dezavantajlı bir konuma düşmemesi için gerekli hassasiyet mutlaka gösterilmelidir.

YERİNDE İNCELEMELERLE TIKANALMAR AŞILMALI
Muharrem Özgelik - Biz, kendi aramızdaki düzensiz rekabet kadar sektöre yeni giren ülkelerin

varlığı etkilidir. Aynı zamanda da o ülkelerde (Uzak Asya'daki) askı, dar dokuma, düğme, etiket, fermuar, tela/kapitone ve diğer metal aksesuar sektörlerinde de yatırım yapılmaktadır.

Bir başka sorun “malzeme sağlanması ve malzeme kalitesinin standardı”. Bu konularda sorunlar yaşadığımızı söylemek isterim. Benim gözlemlerime göre düzenleme yapan yetkililer sahada çalışarak, işyerlerinde yaşanan sorunları birebir inceleyip tikanmaları açmaya yönelik çözüm üretme tarafta olmalıdır.

İgüçü arzından igüçü maliyetlerine kadar ülkemizin içinde bulunduğu gelişme aşamasında maliyetler arasında denge olup olmadığını iyice analiz etmezsek, sektörlerin sıkıntılarını artırır; ülkeden göç etmelerine ya da çekilmelerine yol açabiliriz.

İgüçü konusunda işyeri sahiplerinin net olarak bilgilendirildiği orta ve uzun dönemli politikaların geliştirilerek uygulamaya konması hepimizin ortak yararıdır.

Diğer üretim alanlarında olduğu gibi bizim sektörün de bugünü ve yarınını da yapacağımızı za rehberlik edecek temel stratejinin olmaması büyük eksiklik. Uzun vadeli değil de günlük so-

Altını çizmemiz gereken husus “işgören ve işveren dengesinin” korunması, geliştirilmesi ve engelleyici unsurların ayıklanmasıdır. Adil bir denge kurulmasında hepimiz ortak sorumluluklarımızı bilmeli ve yerine getirmeliyiz

Dr. Murat Özpehlivan

Muharrem Özgelik

Osman Salt Günteki

Yaşar Sertkaya

Muharrem Erdoğan

runlara odaklanılan bir ortamda sağlıklı gelişme yaratılamaz. Aynı zamanda diğer hususları girdi maliyetlerinde de rakiplerimizde eş düzey olmamız lazım. Elektrik ve diğer maliyetlerin, rakiplerimizin koşullarıyla karşılaştırarak çözüm olarak dınamik bir anlayışla yönetilmesi gerekir. Sektörlerin bugüne kadar yap ettikleri birikimlerini, bundan sonra rastlantıların insafına bırakmamalıyız.

DENEYİM VE BİRİKİMLERDEN YARARLANILMALI
Osman Salt Günteki - “Milletlerin iyisi, kötüsü, akıllısı, akıllısı yoktur; iyi eğitilen ve etkili yönetilen vardır” sözünü hatırlayalım: Bizim ülkenin sahada şartlarını iyi gözleme, inceleme, analiz etmek ve rakiplerle karşılaştırma yaparak kararlar üretmemiz gerekir.

Eli taşın altında olan, tedarik zincirinin halkalarında yer edi-

nen bütün üreticilerin deneyim ve birikimlerini analiz etmek, büyük bir potansiyeli değerlendirme açısından önem taşır. Bu açıdan baktığımızda, ülkemizde ekonominin bütün aktörlerinin sahada olup bitenleri çok yakından ve sıkı bir biçimde izlemesi, düzenlemelerini yapıp, kararlarını almaları büyük bir görev, aynı zamanda sorumluluktur.

Teknolojik gelişmelerin hızını hepimiz biliyoruz. Teknik gelişmelerin izlenmesi için sahada iş yapan insanların zaman bilmaları ve derinlik bilgileri edinmeleri mümkün değil. O zaman bu açıdan kolektif güçle kapatacak gerekemiz mi? Teknik gelişmeye erişilebilirliği artırmak için işi siyasi iradenin, bürokrasinin, sektördeki sivil toplum örgütlerinin ve medyanın ortak sorumluluklarını hatırlamalı, bu sorumlulukları gerçekleştirene getirmeliyiz.

Altını çizmemiz gereken bir başka husus “işgören ve işveren

Finansmana erişimin zorlaşması, faiz oranlarının yüksekliği, düşük kur politikasının baskısı, yüksek enflasyon, tüketici güvenindeki zayıflama gibi işletme dışı bağımsız değişkenlerin artan maliyet baskısı altında sıkışıyoruz

dengesinin” korunması, geliştirilmesi ve engelleyici unsurlarının ayıklanmasıdır. Adil bir denge kurulmasında hepimiz ortak sorumluluklarımızı bilmeli ve yerine getirmeliyiz.”

KALİFİYE İŞGÜCÜSÖRÜNÜ MUTLAKA AŞILMALI

Yaşar Sertkaya - Verimli çalışma yollarını sürekli geliştirerek, firesiz çalışabilmenin yol ve yöntemlerini bulmak için gayret gösteriyoruz. İşe dönük değerlendirmeler de yapıyoruz. Dijitalleşme, otomasyon ve otomasyon uygulamaları bizim de ilgi menizimizin dışında değil. Herhangi bir iş insanı işine odaklanmıyorsa, kendini dünya genelinde olup bitenlerden soyutlamaz; soyutlarsa piyasa kısa zamanda ona gereken derisi verir.

Kendimizdeki eksiklikler kadar makroiktisadi politikaların yarattığı maliyet-fiyat dengelerini tutturmanın çok zorlaştığı bir aş-

madan geçiyoruz.

Sektörde kime sorsanız size “kalifiye işgücü arzının petersizliği” konusundan söz edecektir. Bu bir ülke sorunu, iş insanlarının kendi imkanlarıyla çözebileceği sorun değildir. Eğitimin en büyük verimlilik etkeni olduğuna bilmeyen var mı?

Değnek istediğimiz bir başka husus, “genel tatminsizlik, aşırı belirsizlik, hatta çaresizlik duygusu”. Bu durum bizi yeni yatırım yapmayı, elde mevcut olanı bile koruyup geliştirmeyi engelliyor. Sorunlar ülkenin üretimiyle ilgili, herkesi ilgilendiriyor. Birbirimizi iyi anlar, dayanışma içinde arayışa girerek çözüme gidip yolculuğumuzu hızlandırabiliriz.

SERMAYE YETERLİSİZLİĞİ BİR ŞEY DEĞİL

Muharrem Erdoğan - Ülkemizdeki üretim sektörü başlıca kolay gelmedi. Büyük bedeller ödeyerek yarım yüzyıldır deneyim ve birikim oluşturmak için emek ve zaman harcadık. Bu çabalar ülkemizi, tekstil ve hazır giyim bütünü alanlarında önemli bir seviyeye taşıdı. Bu birikimi eksik ve yanlış kararlar alarak heba etme yanlına düşmemeliyiz.

Yapılacak iş hiç de zor değil. Günümüzde gizli bilgi az. Her şey açık kaynaklarda gözlerimizin önünde cereyan ediyor. Dünya genelinde koşulların nasıl olduğuna, nasıl olgunlaştığını, nasıl derinleştiğini ve yaygınlaştığını izlemek, gözlemek, analiz etmek ve anlamak lükümüzün olmali.

Unutmamalı ki yaşadığımız dönemde bağlantı kurma, iletişimi geliştirme, rekabet koşullarını belirleme ve uygun işbirliklerini yapma, başarılı olmanın gerektirir.

Eğer Vietnam farkı bir eğitim uyguluyor, nitelikli işgücünü yeteri kadar arz ediyorsa; siz bunu yapmıyor veya yapamıyorsanız rekabette nasıl kazanırsınız? Başta mesleki eğitim olmak üzere bütün eğitim sisteminin niceliği ve niteliği günün şartlarına göre ele alınmalı.

Ülkemizde iş dınasının ve girişimcilerin “sermaye petersizliği” sürüyor. Sektörümüzde “mali destekler” için kimin ne yapması gerektiğini tanımlamış ve tasvir etmiş olmalıyız ki, kaynakları etkin verimli kullanabilmeli.

AKSESUAR ÜRETİCİLERİ DURUM DEĞERLENDİRMESİ YAPTI

Konfeksiyon Yan Sanayiciler Derneği (KYSD) ev sahipliğinde yapılan Moda ve Hazır Giyim Federasyonunun (MHGF) organize ettiği çalıştayda durum değerlendirmelerinde şağıdaki hususlar öne çıktı:

■ Çalıştaylar, “Birbirimizle rakip değil, çözüm ortağı olduğumuzu kabul ederek birlikte kendimizi dünyada nasıl konumlandıracağımıza ortaya koyan bir projedir”.

■ “Sektörün hem bugün hem de geleceğini belirleyecek bir vizyona ihtiyacımız olduğu çok açık bir

gerçeklik”.

■ Finansmana erişimin zorlaşması, faiz oranlarının yüksekliği, düşük kur politikasının baskısı, yüksek enflasyon, tüketici güvenindeki zayıflama gibi işletme dışı bağımsız değişkenlerin artan maliyet baskısına giderek sıkışıyoruz.

■ Vadeli çalışma sistemi, giderler borçlan nakit yönetimi işyerlerinde ciddi darboğazlara doğru itiyor.

■ Birçok üretim alanında olduğu gibi aksesuar üretiminde de “nitelikli işgücü” bulma ve uzun süreli çalıştırma imkanı azalıyor. İgüçü eğitimi ve arzının yeterli

hale getirilmesinin bir “milli sorun” olarak ele alınması gerekiyor.

■ Dijital dönüşüm, yeşil dönüşüm ve yapay zeka iş süreçlerini köklü biçimde değiştiriyor; üretim tesislerimizde “modernizasyon yatırımları” ıhtiyaç hıza atıyor.

■ İş insanımızın geleneksel işe kapana yönetim anlayışı yeni ıhtiyaçlara cevap vermiyor; birleşme ve işbirlikleri yokluyla rekabet edebilir öle, modernizasyon yatırımlarıyla rekabet edebilir teknoloji ve zihniyet değiştirerek rekabet edebilir yönetim anlayışı gerekiyor.

■ Dünya pazarlarının küçülmesi, etkin yönetimle üretimin serbest ve adil ortamda rekabetinin sağlanması, halksız rekabetin önlenmesi, üretim sektörlerinin yarım yüzyıl aşkın sağladığı birikimin heba edilmesi şart.

■ Teknolojinin “kolite homojenliği” yaratması “ürün menje olgusun” etkisinin azalması pazarda “marka ve imaj” dayalı satış öne çıkıyor. Bu eğitim dikkate alınarak, marka ve imaj yaratmada bütün ekonomik aktörlerin işbirliği ve güç birliği, ivedi sorun ve çözüm yollarından biri olarak karışmada duruyor.

■ Ülkemizde son yarım yüzyılda tekstil ve hazır giyim alanında verilen teşviklere ciddi bir üretim kapasitesi oluştu; ancak, büyümenin stratejik bir plan çerçevesinde yapılmaması gereksiz yığılma, anlamsız rekabet ve ülke kaynaklarının heba edilmesi sonucunu yarattı.

■ Tekstil ve hazır giyim sektörünün kapsamlı bir değerlendirilmesi yapılmadı, yeni bir ekosistem oluşturulmadı; yeni yatırım iklimi kuşallıyorsa rekabet edebilir bir konumla işleyişe yönlendirilmesi gerekiyor.